

B.A. (Part—III) Examination

(Compulsory Languages)

PALI AND PRAKRIT

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :—Write answers in the medium offered.

सूचना :— उत्तरे स्वीकृत माध्यमातून लिहावीत.

सूचना :— उत्तर स्वीकृत माध्यम में लिखिये।

1. Translate with reference any **TWO** of the following :—

20

खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे ससंदर्भ भाषांतर करा :—

निम्नलिखित में से किन्हीं दो को ससंदर्भ भाषांतर कीजिए :—

- (1) कथं च पन, भिक्खवे, भिक्खु चित्ते चित्तानुपस्सी विहरति ? इध, भिक्खवे, भिक्खु सरागं वा चित्तं सरागं चित्तं ति पजानाति, वीतरागं वा चित्तं वीतरागं चित्तं ति पजानाति, सदोसं वा चित्तं सदोसं चित्तं ति पजानाति, वीतदोसं वा चित्तं वीतदोसं चित्तं ति पजानाति। समोहं वा चित्तं समोहं चित्तं ति पजानाति, वीतमोहं वा चित्तं वीतमोहं चित्तं ति पजानाति, सडिखत्तं वा चित्तं सडिखत्तं चित्तं ति पजानाति विक्खित्तं वा चित्तं विक्खित्तं चित्तं ति पजानाति, महग्गतं वा चित्तं महग्गतं चित्तं ति पजानाति, अमहग्गतं वा चित्तं अमहग्गतं चित्तं ति पजानाति।
- (2) कथं च पन भिक्खवे, भिक्खु वेदनासु वेदना नुपस्सी विहरति ? इध, भिक्खवे, भिक्खु सुखं वा वेदनं वेदयमानो सुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति, दुक्खं वा वेदनं वेदयमानो दुक्खं वेदनं वेदयामी' ति पजानाति, अदुक्खमसुखं वा वेदनं वेदयमानो अदुक्खमसुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति, सामिसं वा सुखं वेदनं वेदयमानो सामिसं सुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति, निरामिसं वा सुखं वेदनं वेदयमानो निरामिसं सुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति; सामिसं व दुक्खं वेदनं वेदयमानो सामिसं दुक्खं वेदनं वेदयामी ति पजानाति, निरामिसं वा दुक्खं वेदनं वेदयमानो निरामिसं दुक्खं वेदनं वेदयामी ति पजानाति ; सामिसं वा अदुक्खमसुखं वेदनं वेदयमानो सामिसं अदुक्खमसुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति, निरामिसं वा अदुक्खमसुखं वेदनं वेदयमानो निरामिसं अदुक्खमसुखं वेदनं वेदयामी ति पजानाति।
- (3) कथं च पन भिक्खवे, भिक्खु धम्मेषु धम्मणुपस्सी विहरति ? इध भिक्खवे, भिक्खु धम्मेषु धम्मणुपस्सी विहरति पच्चसु नीवरणेषु। कथं च पन, भिक्खवे, भिक्खु धम्मेषु धम्मणुपस्सी विहरति — पच्चसु नीवरणेषु ? इध भिक्खवे, भिक्खु सन्तं वा अज्झन्तं कामच्छन्द अत्थि मे अज्झन्तं कामच्छन्दो ति पजानाति, असन्तं वा अज्झत्तं कामच्छन्दं नत्थि मे अज्झत्तं कामच्छन्दो ति पजानाति, यथा च अनुप्पत्तस्स कामच्छन्दस्स उप्पादो होति तं च पजानाति, यथा च उप्पत्तस्स कामच्छन्दस्स पहानं होति तं च पजानाति, यथा च पहीनस्स कामच्छन्दस्स आयत्ति अनुप्पदो होति तं च पजानाति।

2. (A) Translate with reference (any TWO) :—

10

संदर्भासहित भाषांतर करा (कोणतेही दोन) :—

ससंदर्भ अनुवाद कीजिए (कोई भी दो) :—

- (1) कप्पे च सत-सहस्से चतुरो च असङ्खेय्ये
एत्थन्तरे यं चरितं सब्बं तं बोधिपाचनं ।
- (2) कुसावतिमिह नगरे यदा आसि महीपति
महासुदस्सनो नाम चक्कवत्ती महब्बलो ।।
- (3) तदाहं मापयित्वान चतुसालं चतुमुखं
तत्थ दानं पवत्तेसिं मिग-पक्खि-नरादीनं ।।
- (4) अरिट्ठसब्भये नगरे सिवि नामासि खत्तियो
निसज्ज पासदवरे एवं चिन्तेसहं तदा ।।

(B) Translate with reference (any TWO) :—

10

संदर्भासहित भाषांतर करा (कोणतेही दोन) :—

ससंदर्भ अनुवाद कीजिए (कोई भी दो) :—

- (1) यदा अहोसिं पवने कुञ्जरो मातुपोसको
न तदा अत्थि महिया गुणेन मम सादिसो ।।
- (2) पुनापरं यदा होमि भूरिदत्तो महिद्धिको
विरूपक्खेन महारज्जा देवलोकमगच्छहं ।।
- (3) तस्स रज्जो अहं पुत्तो सुतधम्मो सुसीलवा
अलीनसत्तो गुणवा अनुरक्ख परिज्जनो ।।
- (4) पञ्चालरट्ठे नगरे कम्पिलायं पुरुत्तमे
राजा जयदिसो नाम सीलगुणमुपागतो ।।

3. (A) Write the importance of 'Mahasatipatthan Sutta'.

15

'महासतिपट्ठान सुत्ताचे' महत्व लिहा.

'महासतिपट्ठान सुत्त' का महत्व लिखिए।

OR/किंवा/अथवा

Write about 'Danparmita'.

'दानपारमिता' बद्दल लिहा.

'दानपारमिता' के बारे में लिखिए।

(B) Write in brief about 'Vednanupassana'.

10

'वेदनानुपस्सना'वर संक्षिप्त लिहा.

'वेदनानुपस्सना' पर संक्षिप्त में लिखिए।

OR/किंवा/अथवा

What is Seelparmita ? Write importance of it.

सीलपारमिता म्हणजे काय ? त्याचे महत्व लिहा.

सीलपारमिता किसे कहते हैं ? उसका महत्व लिखिए।

4. (A) Write the teaching of 'Mahaprajapati Gautami Theri'.

15

'महाप्रजापती गौतमी थेरीची' शिकवण लिहा.

'महाप्रजापती गौतमी थेरी' की शिक्षा लिखिए।

OR/किंवा/अथवा

Write the importance of Suttanipath.

'सुत्तनिपात' ग्रंथाचे महत्व विशद करा.

'सुत्तनिपात' ग्रंथ का महत्व विशद करो।

(B) Write notes on any **TWO** :—

10

कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :—

किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए :—

(1) चिन्तानुपस्सना

(2) धम्मनुपस्सना

(3) चार आर्य सत्य

(4) आर्य अष्टांगीक मार्ग।

5. Write the summary of 'Rajowad' Jattak.

10

'राजोवादजातकाचा' सारांश लिहा.

'राजोवाद' जातक का सारांश लिखिए।

OR/किंवा/अथवा

Write the summary of 'Uchehhung Jatak'.

'उच्छुंग जातकाचा' सारांश लिहा.

'उच्छुंग जातक' का सारांश लिखिए।

